

obchodu (rozh. nejv. s. dv. ze 28. prosince 1877 č. 14257). Nestává žádné všeobecné zákonné povinnosti pro obce domovské, dle níž by jinými obcemi mohly ku náhradě pohřebních útrat za pohřeb svých chudých příslušníků donuceny býti (roz. min. vn. ze dne 15. března 1869 č. 2694). Donucení takové připustiti by se mohlo jen v korunních zemích, kde o tom jsou výslovná ustanovení (roz. min. vn. ze dne 27. prosince 1872 časop. »Zeitschr. fr. Verw.« VI. r. 15 str. 59). Z označení hrobu jakožto »vlastního« nelze nijak souditi, že by se tu byl stal převod práva vlastnického ve smyslu o. o. z., nýbrž i používání těchto »vlastních hrobek« podléhá různým omezením (rozh. nejv. soudn. dv. ze dne 20. června 1894 č. 5885, časop. »Jur. Bl.« č. 38 z r. 1894).

Hudebníci žebraví.

Hudebníci žebraví jsou almužníci, kteří za hru dostávají dárky dobrovolné jako almužnu. Každý hudebník žebravý musí míti licenci, která udílí se jen výjimečně osobám ku výdělku neschopným (dekr. dv. kanc. ze dne 29. května 1821 č. 14.617). List povolovací má platnost jen jeden rok pro osobu, na jejíž jméno zní a nemůže nikomu býti ani postoupen ani přenechán. Licence udílí se úřady politickými a v místech, jež náležejí k zeměpanským úřadům policejním, těmito úřady. Úřady při udílení licencí mají vycházeti ze stanoviska, že obce povinny jsou pečovati o své chudé, a tudíž licenci jen ve případech řídkých okolnostmi zvláštními odůvodněných uděliti lze. Propůjčením licence není však obec zbavena péče o dotyčného chudého. Licence má platnost jen pro místo, kde se uchazeč zdržuje. Provozování hry na kolovrátek může býti povoleno jen osobám úplně počestným a bezvadným (dv. d. ze dne 14. září 1826 č. 23.575; dv. dekr. ze dne 8. července 1830 č. 15.223). V horských krajinách severočeských (v Chebu, Kraslicích, Jáchymově, Kadani, Žatci, Duchcově, Teplici, Ústí, Těšíně, Rumburce, Šluknově, Jablonném, Friedlandě, Semilích, ve Vrchlabí, v Broumově, Trutnově) mohou úřadové okresní licenci kolovrátkářskou uděliti pro celý kraj, ba i pro celou zemi korunní. To jest však jen výjimkou z pravidla, jež nařizuje omezení licence jen na jich bydliště (výn. místodr. ze dne 24. října 1851 č. 8396). List povolovací k hudbě žebravé nesmí udělen býti osobám, jež ve válečné službě nebo poraněním staly se neschopnými ku živnosti nebo ku pracím těžkým, dětem slepým, mrzákům chudých rodin aneb sirotkům a konečně invalidům, protože všechny tyto osoby mají býti podporovány správou veřejnou, po případě dopraveny do veřejných ústavů zaopatřovacích (nař. dvorní policie ze dne 21. ledna 1821 č. 610). Zemře-li držitel licence, aneb odcestuje-li, aneb zaopatří-li si jiné zaměstnání nebo vyskytnou-li se jiné příčiny, následkem jichž držitel pozbývá práva na licenci, budiž mu licence odňata (dekr. dv. kanc. ze dne 29. května 1821 č. 14.617).

Check.

I. P o j e m.

Instituce checku, zvláštní to způsob kupecké poukázky, jež pro přechod hospodářství peněžního v hospodářství úvěrní, na vyšším stupni stojící, vynikající má význam, jest v Rakousku pro nedostatek zvláštních zákonných ustanovení málo vyvinuta. Rakouskému zákonodárství, nehledíme-li ku zákonu poplatkovému a ku případům, o nichž níže bude pojednáno, jest pojem checku vůbec neznám, a při zkoumání této instituce jest tudíž zřetel obrátiti k oněm ustanovením, jež se týkají všeobecnějšího pojmu poukázky,

jmenovitě poukázky kupecké. Pro tento nedostatek pozitivních právních předpisů jest též nesnadno podati pro obor rakouského práva definici checku, nechceme-li se spokojiti s definicí, zákonem poplatkovým (p. 60 č. 2) vytčenou. Zde se definuje check jako poukázka na ústav, stanovami oprávněný ku přijímání peněz na cizí účet; a stejná definice vytčena jest ve výnose min. fin. ze dne 20. května 1876 č. 12.792, v němž se praví: »Výjimečného, nižšího, pevného poplatku dvou krejcarů lze užití jen ve příčině oněch checků, které vydává vkladatel na ústav, stanovami ku přijímání peněz na běžný účet oprávněný, na základě depôt, jež ústavu tomu byl poskytl, na blanketu, který k tomu účelu od ústavu byl obdržel.« Z tohoto výnosu min. fin. jest zřejmo, že definice poplatkového zákona, svrchu uvedená, neměla naprosto úmyslu míti právní význam, nýbrž že účelem jejím bylo z řady poukázek, jež povšechně jako check charakterisovány býti mohou, vytknouti ony, jež podlehají privilegované nižší sazbě dvou krejcarů z kusu. Proto jest této definice pro právnícké uvažování dotčené instituce s velkou obezřetností užívati, ač nemá-li býti zcela se zřetele puštěna. Máme-li si správně počínati, musíme toho času pro Rakousko od definice checku upustiti, poněvadž pojem ten vytknouti může jen zákonodárství pozitivní, které jedině jest s to, stávající spornou otázku tu rozřešiti a které ji též v různých státech různě rozřešilo. Pro Rakousko lze tedy charakterisovati check pouze jako kupeckou poukázku. Ovšem vydává jednotlivec check dle zvyklosti jen na banku na základě pohledávání, jež naproti ní má. Jaký jest význam této zvyklosti, posouditi sluší in concreto se zřetelem na ustanovení čl. 1 obch. z. Proto také posuzovati dlužno všechny ony sporné otázky, jež se dotýkají instituce checku, dle předpisův o kupeckých poukázkách. V té příčině říditi se jest čl. 300 a násl. obch. z. Viz čl. Assignace, jednající též o poukázce kupecké. Jen za účelem doplnění tohoto článku budiž stručně poznamenáno ještě toto:

1. Obmezení, že check vydati lze jen na banku a jen na stávající pohledávání, po zákonu v Rakousku nestává (všeobecná passivní způsobilost checková).

2. Trassát není vůbec povinen praesentovaný check honorovati, leč že by tu byl zvláštní takový slib, projevený po případě písemným neb ústním přijetím checku, aneb že by místa mělo ustanovení čl. 323 obch. z.

3. Ručení za škodu, vzniklou zaplacením checku padělaného řídí se dle všeobecných zásad o náhradě škody.

4. Vydatel a indossovatel checku ručí z titulu správy za to, že check také skutečně bude vyplacen (roz. z 26. dubna 1878 č. 14.976 z r. 1877 sb. »Adl. Cl.« č. 762).

5. Check sluší považovati za papír majiteli svědčící, a majitel není povinen vlastnické právo a způsob nabytí checku prokázati (roz. ze dne 13. ledna 1885 č. 13.659 z r. 1884 sb. »Adl. Cl.« č. 1191).

6. Odvolal-li vydatel checku příkaz u osoby, k vyplacení checku poukázané, jest naproti poctivému majiteli checku povinen check ten vyplatiti, poněvadž vydatel checku úplatně vydaného a do obchodu daného ručí za to, že týž dle povahy právního jednání osobou poukázanou bude honorován (roz. ze dne 13. ledna 1885 z r. 1884 č. 13.659 sb. »Adl. Cl.« č. 1191).

II. Checkový obchod rakousko-uherské banky. Zvláštní pozornosti zasluhuje checkový obchod rakousko-uherské banky, poněvadž

bude míti asi rozhodný vliv na budoucí utváření se checkového obchodu v Rakousku. Stůž na tomto místě krátký jeho nástin: Checkový obchod rakousko-uherské banky opírá se vůbec o předpisy, platné pro říšskou banku německou.

1. Checkový obchod spočívá na čl. 76 statutu rak.-uh. banky, kdež se praví: V girovém obchodu přijímá banka peníze, směny a efekty v krátké době splatné na běžný účet proti úrokům neb bezúročně. Majitel folia může s došlým obnosem peněžním naložiti poukázkou v ten způsob, že si jej bud vyzvedne v hotovosti aneb dá přepsati k dobru osoby třetí. Banka může žádost za otevření folia girového zamítnouti aneb otevření folia majiteli vypověděti, neudávajíc pro to důvodů.

2. V dnešním svém rozsahu pozůstává checkový obchod rak.-uherské banky od 1. ledna 1888, jelikož toho dne byly v checkový obchod pojaty veškeré filialky banky (nikoliv však její závody vedlejší [odštěpní]).

3. Pro checkový obchod platí zvláštní ustanovení, jejichž podstata jest tato:

a) Návrh na vstoupení do obchodu checkového učiniti jest u onoho závodu bankovního, v jehož obvodu má navrhovatel své řádné bydliště;

b) podmínkou přijetí do obchodu checkového jest složení jistého minimálního obnosu u banky, který se však složiteli nezúročí.

c) Složitel má dříve, než vstoupí v checkový obchod, předložiti bance v ověřené formě svůj podpis, jenž zůstává potud v platnosti, pokud banka o zániku jeho (podpisu) písemně nebyla zpravena (změna předpisů, obsažených v čl. 25 a 46 obch. z.).

d) O své pohledávce může složitel disponovati dvojím druhem checků, jež dle barvy blanketu nazývají se checky bílými a červenými.

e) Všechny checky musí býti vydány na blanketech, bankou vydaných a opatřených kolkem 2 kr., jakožto poplatkem checkovým; nadepsány jsou »check«, bílý check obsahuje mimo to checkovou doložku »za tento check«; červený check doložky té neobsahuje.

f) Bílý check má znamení »D«, červený »E«; oba opatřeny jsou běžnými čísly kontrolními.

g) Oba druhy checku mohou zníti jen na peníze, a mohou býti vydány jen na onen bankovní závod, jenž vede účet pro vydatele. Prohlašuje se v nich, že se checkem disponuje ku obtížení girového účtu vydatelova.

h) Další podmínkou platnosti checku jest udání místa a času vydání, pak podpis, srovnalý s podpisem ověřeným; checky nesprávně vyhotovené, opravované a takové, v nichž mezi tištěné řádky vepsány jsou dodatky, banka nehonoruje.

Co se týče funkce obou druhů checku, jest připomenouti: Červený check nemá za účel honorování hotovými, nýbrž přepsání jistého obnosu z účtu vydatelova na účet té osoby, v jejíž prospěch check byl vydán; nemůže býti cedován ani indossován, a dokud nebyl ku platnosti přiveden, může býti po složení poplatku 50 kr. u banky odvolán. Zvláštním způsobem červeného checku jest tak zv. *check úhrnný*, jímž vydatel disponuje o svém kontu ve prospěch více osob *uno actu*. Účelem bílého checku naproti tomu jest, aby poukázaný obnos hotově byl vyplacen. Týž svědčí určité osobě, po případě tomu, kdo jej přinese (majiteli). Škrtnutím tohoto poslednějšího ustanovení stává se check neplatným. Bílý check nesmí obsahovati dobu splatnosti a jest tudíž papírem na viděnou.

Odvolání jeho nemá místa. Vydatel jest oprávněn napsati na bílý check napříč slova: »jen ku zúčtování« (t. zv. křížový check). V tomto případě má check bílý analogicky tutéž působnost, jako check červený, liší se však od něho tím, že jej lze převést.

Banka jest povinna check honorovati, pokud stačí obnos u ní složený. Není stanoveno, během které lhůty dlužno check ku placení, resp. ku zúčtování praesentovati. Ustanovení, obdobné právu anglickému, že check má býti praesentován ve lhůtě přiměřené, neexistuje. Banka může honorování checku odepřít: je-li check nepravý t. j. padělaným podpisem opatřený, neb je-li padělán t. j. je-li sice opatřen podpisem pravým, ale summa, na kterou zní, jest padělána, neb vzbuzuje-li v jiném směru pochybnost, dále byl-li amortisován, když byl checkový obchod mezi vydatelem a bankou v době vydání checku již zrušen, dále když poukázaná summa pohledávání vydatelovo převyšuje. Ohledně obřádky, zabavení pohledávání, smrti nebo konkursu vydatele platí čl. 77, 97 a 100 statutu banky. Za vyplacení checku nepravého nebo padělaného ručí banka jen tehdy, lze-li jí přiřítati vinu. Majitel konta jest povinen blankety checků pečlivě uschovávat, a všechny následky a ujmy, které se ztrátou blanketu spojeny jsou, nésti, pokud banka o ztrátě té v čas zpravena nebyla.

III. Check poštovní spořitelny. Zákonem ze dne 19. listopadu 1887 č. 133 ř. z. a nař. ze dne 22. listopadu 1887 č. 134 ř. z. stanoveny byly předpisy o poukázkovém (checkovém a clearingovém) obchodu poštovního úřadu spořitelního. Dle § 3 jmen. zákona dlužno poukázkový (checkový a clearingový) obchod u poštovního úřadu spořitelního vésti odloučeně od obchodu spořitelního. Účastníci se v obchodu checkovém a clearingovém nebo jen v checkovém povoluje poštovní úřad spořitelní, byl-li složen vklad základní, obnášející dle § 7 jmen. nař. 100 zl. Jestliže majitel konta z obchodu vystoupí následkem výpovědi, kterou může kdykoliv dáti buď on sám, buď poštovní úřad spořitelní, vrátí se základní vklad nejdéle do 15 dnů po výpovědi. Vedle práva okamžitého vyloučení účastníka výpovědí vkladu základního přísluší poštovskému úřadu spořitelnímu též právo, zamítnouti bez udání důvodů žádost za přijetí někoho jako účastníka do obchodu checkového neb clearingového (§ 4 cit. zák.). Ze vkladů v obchodě checkovém platí se toho času 2⁰/₀ úroků. Zúročení počíná 1. neb 16. dnem měsíce, jenž po zápisu vkladu do knih bezprostředně následuje a končí uplynutím posledního neb 15. dne toho měsíce, kdy poukázaný obnos v kontu byl odepsán. Obnosy menší 1 zl. se nezúrokuje (§ 8 vyk. nař.). Vláda může naříditi, že vklady se nemají zúrokovati, neb že se mají zúročiti dle nižší míry úrokové (§ 6 jmen. zák.).

Za použití obchodu checkového a clearingového vybírají se vedle kolkovného za check ještě následující poplatky:

1. poplatek manipulační 2 kr. za každý úřední výkon na kontu předsevatý (vklad, poukázání, připsání, odepsání);
2. provise z každého odepsání, a to $\frac{1}{4}$ ⁰/₀₀ do obnosu 3000 zl. a $\frac{1}{8}$ ⁰/₀₀ z obnosů tuto summu převyšujících.

Tyto poplatky vybírají se odepsáním na kontu. Od provise jsou však osvobozeny:

- a) odpisy v obchodě clearingovém;
- b) obnosy došlé poštovní poukázkou, aby je poštovní úřad spořitelní odeslal;
- c) obnosy, jež odepsány byly proto, že na účet účastníka zakoupeny byly papíry státní, konečně

d) všechny poplatky, provise a pod., poštovskému úřadu spořitelnímu připadající.

Pro vlastní checkový obchod platí tato ustanovení:

1. Check budiž vydáván na úředních blanketech, které se účastníkům vydávají ve zvláštních knížkách checkových.

2. Poukázaný obnos budiž na blanketu udán v číslicích i slovy. Check budiž datován a podepsán a mimo to sluší čísla kontrolní, na checku se nacházející, odstránit, jakmile byl obnos poukázán.

3. Přeje-li si majitel konta, aby obnos checkem poukázaný vyplacen byl pokladnou poštovního úřadu spořitelního ve Vídni tomu, kdo check přinese (majiteli checku), odevzdá nebo zašle náležitě vyhotovený check bez připojení rubopisu té osobě nebo firmě, jíž chce platiti. Tato osoba (firma) může obnos ten u pokladny poštovního úřadu spořitelního ve Vídni bez všelikých dalších formalit buď sama vyzvednouti, aneb může check na místě placení během 14denní lhůty ode dne vydání checku bez připojení gira dále převésti.

4. Kdo předloží náležitě vydaný check pokladně poštovního úřadu spořitelního ve Vídni, obdrží obnos na viděnou, ač stačí-li pohledávka majitele konta.

5. Byl-li check ku placení předložen po uplynutí 14denní lhůty, jest pošt. úřad spořitelní oprávněn placení odepřít.

6. Pokladna poštovního úřadu spořitelního má právo odepřít vyplacení checků rubopisem opatřených neb určité osobě svědčících.

7. Majitelé konta mohou obnos checku, jenž jim k vybrání byl dodán, ke svému kontu bezprostředně dáti si připsati. K tomu účelu dlužno to na rubu checku poznamenati a check ten poštovnímu úřadu spořitelnímu zaslati.

8. Nemá-li check býti vyplacen tomu, kdo jej přinese, nýbrž majiteli konta samému neb nějaké jiné osobě nebo firmě ve Vídni nebo na jiném místě v obvodu království a zemí v říšské radě zastoupených, vyplní majitel checkové knížky check způsobem pod č. 1. udaným, uvede však na jeho rubu svou vlastní adresu neb adresu té osoby, jíž se má platiti a připojí k tomu svůj podpis. Tento check má vydatel zaslati přímo poštovnímu úřadu spořitelnímu do Vídně, který na to ihned doručí dotyčné osobě nebo firmě platební poukázku, kterou lze vyzvednouti poukázaný obnos u sběrný, v ní označené.

9. Majitelé konta mohou žádati, aby prostřednictvím checku byly vydány poštovní poukázky do Uher a do ciziny, listiny vyzvednuty, státní papíry nakoupeny, aneb aby určitý obnos kontu některého jiného majitele checkové knížky byl přikázán. Checky, na základě kterých mají býti vydány poštovní poukázky, mohou vždy dle země, kam poukázka jest určena, zníti též na dotyčnou cizí valutu a musí na rubu býti opatřeny poznámkou: »k vydání poštovní poukázky panu N. v N.« Checky, jimiž se žádá za vyzvednutí nějaké listiny, musí býti vydány na obnosy listin, jež jest vyzvednouti a na rubu doloženo budiž: »ku vyzvednutí těchto listin« a připojena budtež podstatná data listin těch. Žádáno-li za nakoupení státních papírů, má check zníti na nominální obnos papírů těch, a na rubu checku sluší blíže uvést, jaký druh a kolik kusů si žadatel přeje, mají-li býti zaslány neb složeny a pod.

10. Majitelé checkových knížek mohou si navzájem v ten způsob platiti, že zašlou poštovnímu úřadu spořitelnímu náležitě vyhotovený check,

na jehož rubu doloží: »k připsání na účet pana N. v N.« V takových případech se obnosy checku na jednom kontu odepíše a na druhém připsá a oba majitelé knížek checkových se o tom vyrozumějí výtahem z konta.

11. Ohlásil-li majitel checkové knížky, že přistupuje k obchodu clearingovému, připsá se všechny checky, v jeho prospěch svědčící, bezprostředně na jeho konto bez ohledu na to, jsou-li opatřeny poznámkou shora vytčenou čili nic. Nemá-li check výjimečně býti připsán, nýbrž hotově vyplacen, poznamenejž to vydatel výslovně na rubu checku slovy: »Mimo obchod clearingový«.

12. Poštovní úřad spořitelni neručí za eventuální škodu, která by snad vznikla ztrátou nebo zneužitím poukázky. Proto obsahují checkové knížky poznámku, že toho vyhledává zájem majitelů konta samých, aby knížky checkové bedlivě uschovávali a ztratily-li by se jednotlivé blankety checkové nebo celá knížka checková, aby o tom ihned poštovnímu úřadu spořitelnímu zprávu podali.

13. Checky, v nichž bylo opravováno, vymazáváno nebo mezi tištěné řádky vepisováno, se nesmějí dále vydávati. Zkažené checky buďtež křížem přeškrtnuty, jako zkažené označeny a poštovnímu úřadu spořitelnímu ve Vídni zaslány.

IV. Osnova nového zákona checkového.

1. Způsobnost k checkům mají:

a) Poštovní úřad spořitelni, veřejné banky neb jiné ústavy, ku přijímání peněz na cizí účet dle stanov oprávněné.

b) Všechny jiné firmy a osoby, jež po živnostensku bankéřské a směrnárické obchody provozují, ač jsou-li zanešeny do veřejného rejstříku, jež vésti mají komory obchodní a živnostenské. Toto zanešení stane se ku žádosti a nesmí býti odepřeno, bylo-li prokázáno, že provozování bankéřských a směrnárických obchodů po živnostensku se děje. Bylo-li provozování těchto obchodů zastaveno nebo od něho upuštěno, jest zápis vymazati. Bližší předpisy o zařízení a vedení rejstříku, jakož i o řízení, jehož jest dbáti při zápisech a výmazech, buďtež vydány cestou nařízení. O stížnostech na odepření zápisu neb na výmaz zápisu rozhoduje ministr obchodu ve srozumění s ministrem spravedlnosti.

2. Podstatné náležitosti checku jsou:

- a) označení jako check, jež do textu listiny pojmouti dlužno;
- b) podpis vydatele jménem neb firmou jeho;
- c) udání místa, dne, měsíce a roku vydání;
- d) jméno osoby nebo firmy, jež má platiti (trassát);
- e) vyzvání vydatele svědčící trassátovi, aby z pohledávky jeho vyplatil určitý obnos; ve vyzvání tom nesmí se placení učiniti odvislým od nějakého vzájemného plnění příjemce platu.

Ze spisu, jemuž se nedostává některé z těchto náležitostí, nebo v němž vyzvání platební svědčí trassátovi k checkům nezpůsobilému (§ 1), jakož i z rukopisů, na spis takový napsaných, nevzniká žádný závazek ve smyslu tohoto zákona.

Check může zníti na jméno určité osoby neb firmy, na její řád neb na majitele. Vydatel může označiti sám sebe jakožto příjemce platu (remitenta). Check, ve kterém ku jménu neb firmě příjemce platu připojena jsou slova »aneb majiteli (tomu, kdo check přinese)«, jakož i check, jenž

neobsahuje udání o tom, komu má býti vyplacen, vyplatiti dlužno majiteli. Jakožto místo platební může býti v checku udáno jen takové místo, kde má trassát obchodní závod (sběrna poštovní spořitelny, filiálka, závod odštěpný), aneb kde se děje zúčtování, při kterém jest trassát zastoupen. Místo platební může býti odchylně od místa vydání.

Není-li udáno vůbec místo platební, aneb nevyhovuje-li udané místo platební náležitostem zákonným, jest check splatný na tom místě, kde ústav, jenž jest trassátem, má své sídlo, nebo kde osoba nebo firma, jež jest trassátem, má svůj hlavní závod. Check jest na viděnou splatný, byť by i obsahoval jiné nebo neobsahoval vůbec žádné ustanovení o době splatnosti.

3. Indossace a přijetí.

Check, který zní na řád, lze *indossamentem* (girem, rubopisem) převésti; opačné dohodnutí není závazné. *Indossament*, na jiný check napsaný, nemá checkového účinku. *Indossaci* přecházejí všechna práva z checku na *indossatáře*, zvláště též právo check dále *indossovat*. *Indossace*, svědčící *trassátovi*, platí za kvitanci; *indossace trassátova* jest neplatná.

Přijetí (akcept) nemá u checku místa. Poznámka o přijetí, na check napsaná, platí za nedoloženou.

4. Postih (regres).

Majiteli checku ručí pouze majitel a *indossovatelé* za zaplacení obnosu checkového (závazek regresní). Připojil-li však některý *indossovatel* ke své *indossaci* poznámku »beze správy«, »bez obliga«, neb jinou výhradu stejného obsahu, jest prost závazku ze své *indossace*. Jako vydatel a *indossovatelé* ručí též ten, kdo check nebo *indossaci* naň napsanou spolupodepsal jako rukojmí (per aval).

O soudním stíhání regresních nároků platí předpisy o příslušnosti a předpisy procesní pro směnky vydané.

5. Poplatky.

Checky podlehají kolkovnému dvou krejcarů, checky však v cizině vydané nebo v cizině splatné, 5 krejcarů z každého kusu. Kolku prosty jsou však *indossace* a stvrzení přijetí, na checky takové napsaná.

Immunita (v právu trestním) jest trvalé nebo dočasné vyjmutí určitých osob ze trestního stíhání nebo z pravomoci trestní státu, jemuž náležejí, nebo v němž se zdržují. K osobám těmto náleží z pravidla:

1. **Panovník**; právnícky není to však správné, nepodlehá-li mocnář co nejvyšší orgán státní moci, jakožto zákonodárce a nejvyšší soudce zákonům jím vydaným a soudům jím zřízeným. Činy panovníkovy podlehají jen posouzení morálnímu ne však zákonnému, on jest, jak čl. I. zák. zák. stát. ze dne 21. prosince 1867 č. 145 ř. z. vyslovuje, posvátným, nedotknutelným a není nikomu zodpovědným.

2. **Členové císařského domu**. Dle zákona cís. domu podlehají tito v trestním ohledu jen císaři. Jako svědci v trestních věcech vyslýcháni jsou ve Vídni nejvyšším dvorním maršálkem (výn. min. spr. ze dne 14. května 1854 č. 8346), mimo Vídeň presidentem sborového soudu I. instance místa svého pobytu ve svém bytě a sice na základě delegace a jménem úřadu nejvyššího dvorního maršálka (§ 115 tr. ř.).

3. **Členové říšské rady** (§ 16 zák. ze dne 21. prosince 1867 č. 141 ř. z.), sněmů zemských (§ 1. zák. ze dne 3. října 1861 č. 98 ř. z.) a delegací (§ 23 zák. ze dne 21. prosince 1867 č. 146 ř. z.) nemohou pro hlasování učiněné ve svém povolání nikdy, pro projevy tu učiněné